

**KRATKI OPIS
ŽIVOTA
OBEĆANOŠTVA
MESIJE A.S.**

**KRATKI OPIS ŽIVOTA
OBEĆANOŠTVA MESIJE A.S.**

Amatul-Hadi Ahmad

Title / Naslov

“KRATKI OPIS ŽIVOTA OBEĆANOG MESIJE A.S.”

Bosnian translation

“BRIEF DESCRIPTION OF THE LIFE OF PROMISED MESSIAH
A.S.”

by Amatul-Hadi Ahmad

'Pregled religija' ('Review of religions', decembar 1996.)

Translator / Prevod

Fahrija Avdić

Checked with original / Uporedba sa originalom

Wasim Ahmad, Missionary Bosnia

© ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATION LIMITED

Published by / Izdavač

Verlag der Islam, Frankfurt am Main

© **Verlag Der Islam**

1st Edition

May 2010

Printed by / Štampa

PIKOK Sarajevo

ISBN: 978-3-932244-70-0

MESDŽID BAITUL-ISLAM

Ahmadija muslimanski centar

Tuzlanska 1b, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel./fax: 00387 (33) 612 612

www.alislam.org - www.ahmadija.ba

e-mail: info@ahmadija.ba

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ء

نَحْمَدُهُ وَنُصَلِّي عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ ء

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ-

وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ ء

“Sva hvala pripada Allahu, Gospodaru svih svjetova; mir i blagoslov neka su na Njegovog vjerovjesnika Muhammeda s.a.v.s., i na cijelo njegovo potomstvo i ashabe.”

KRATKI OPIS ŽIVOTA OBEĆANOG MESIJE

Poslanici postižu blizinu Allahu i visoki duhovni položaj, ali njihov odnos prema ljudima je to kroz šta se oni prepoznaju. Zaista je njihov primjer to što druge vodi Bogu. Ovog mjeseca, dok slavimo znanje i mudrost predavanja hazreti Mirze Ghulam Ahmada održanog na Velikoj konferenciji religija, ne treba da zaboravimo manje, jednostavnije detalje njegovog svakodnevnog života – događaje koji se možda na prvi pogled čine beznačajnim, ali unatoč tome odražavaju dubine do kojih je njegov karakter bio utonuo u ljubavi prema Časnom Kur'anu i njegovom učitelju, Časnom Poslaniku s.a.v.s., poslaniku islama. Nabrajamo nekoliko kratkih događaja koji su izneseni o životu osnivača Ahmadija zajednice, a koje su naveli neki drugovi koji su bili u stanju da ga posmatraju iz blizine. Ponekad susrećemo ogorčene neprijatelje prerusene u njegove predane učenike, drugi put nailazimo na navedene događaje koji možda nekima danas izgledaju beznačajni, ali koji su ostavili duboke dojmove na srca njegovih sljedbenika i osposobili ih da prilagode svoje ponašanje u skladu

sa odobravanjem njihovog učitelja. Mnogi koji su nekoć bili veoma utjecajni napustili su svoje domove i svoje imetke da idu živjeti u malom nepoznatom selu Kadian u Indiji, koje se za njih činilo kao divljina, odvojeno od bilo kojeg glavnog grada ili mogućnosti prijevoza jednodnevnim putovanjem. Neki su doslovno dali svoje živote radi njega.

S ovom ljepotom duha, hazreti Mirza Ghulam Ahmad a.s., iz Kadiana pridobio je srca i umove mnogih, ostavljajući ih bespomoćnim u njihovoj ljubavi prema njemu. Svjedočenje ovih predanih drugova omogućilo nam je da predstavimo kratki opis njegovog života kroz razne anegdote, opažanja, izjave i detalje koje su oni naveli. Ovi, zauzvrat, nude razumijevanje razloga njihove duboke i revne predanosti hazreti Mirzi Ghulam Ahmadu a.s. Kako to da je osoba rođena u malom selu u Indiji, koja je živjela kao potpuno nepoznata, postala okružena predanim sljedbenicima koji su ostavili sve ovosvjetske stvari iza sebe da budu s njim, priznavajući ga svojim Vodičem i voljenim Učiteljem?

Hazreti Mirza Ghulam Ahmad a.s. bio je rođen 1835. godine u Kadianu, malom selu smještenom u oblasti Pundžab u Indiji. Bio je rođen u otmjenoj, gazdinskoj porodici Kadiana. Prvo obrazovanje stekao je od raznih učitelja koji 'nisu bili ljudi velike učenosti i znanje koje je postigao sadržavalo se tek u čitanju perzijskog i arapskog jezika i u sposobnosti da se tečno izrazi na prvom i donekle na drugom jeziku.' Njegovo obrazovanje nije išlo dalje. On je, međutim, proučavao nekoliko knjiga medicine po uputama svog oca, koji je bio iskusan ljekar. Skupa sa njegovom ljubavi prema nauci, hazreti Mirza Ghulam Ahmad a.s. bio je predani klanjač i želio je potrošiti veliki dio svog vremena u molitvama i dovama.

Od ranih godina primio je objavu od Boga, kao i vizije i istinite snove. U stanju relativne povučенosti i nepoznatosti on je 1868/69. primio objavu:

“Bog je veoma zadovoljan s onim što si ti uradio. On će te obilato blagosloviti, toliko da će kraljevi tražiti blagoslov od tvog odijela.”

Zatim je slijedio jedan slučaj kad su stanovnici Batala uporno zahtijevali od njega da raspravlja o određenoj tački sa Maulvi Hussainom iz Batala. Međutim, iako je putovao radi ove debate, on je odbio da obrazloži ovu tačku nalazeći da nema prigovora na tvrdnje Maulvi Hussaina. Na njega su gledali s prezirom zbog ovog odbijanja, pa ipak je on više volio da se drži istine, više od divljenja drugih ljudi. Ovo se činilo kao neobična objava u to vrijeme – zašto će kraljevi tražiti blagoslove od odjeće nekoga ko je jedva poznat izvan svog neposrednog mjesta?

Tok objava i vizija se nastavio, postižući zamah, sve do 1882. kad je primio objavu koja je učinila očitim Božiji plan da je on, Mirza Ghulam Ahmad a.s., trebao biti imenovan, opunomoćen od Boga da služi Njegovom putu. Dio ove objave primljene 1882. godine glasi:

*“O Ahmad, Bog je tebe blagoslovio...
Reci, meni je naređeno da upućujem svijet putu
bogobožnosti i ja sam prvi da vjerujem...
Pomoć će tebi doći od ljudi čija srca je Allah lično
pripremio kroz objavu...”*

Nije dugo trajalo prije nego se ova objava ispunila. Hazreti Mirza Ghulam Ahmad a.s. napisao je prvi dio svoje knjige “Brahin-e-Ahmadija” u 1880. godini. Drugi dio, objavljen 1882. godine, uključio je spomenutu objavu koja se odnosi na njegovo imenovanje za Obećanog Reformatora ovog doba. “Brahin-e-Ahmadija” je izazvala uzbuđenje u učenim krugovima i ljudi su počeli dolaziti da ga vide izbliza i izdaleka. Oni su dolazili u Kadian, malo nepoznato selo, mjesto koje nije bilo lahko dostupno.

Hazreti Bhai Abdur-Rahman r.a., je bio vrlo blizak drug Obećanog Mesije a.s., iz svog ličnog iskustva opisuje teško iskušenje da se stigne u Kadian kad je prvi put želio da posjeti Kadian oko 1895. godine: *’Prva teškoća s kojom se čovjek suočava je zbog prilične nepoznatosti malog sela (Kadian) i, nakon što nađete gdje je, druga velika teškoća je bila kako zapravo stići tamo. Odsustvo*

bilo kakvog pravog prijevoza bilo je takvo da je bila velika majstorija naći neki oblik prijevoza. Ako je kakav prijevoz bio na raspolaganju, on se sadržavao ili od kolica (kaljige) koju su vukli volovi ili slično, ili kolica (kaljuge) koju su vukli konji, za koji bi prikladnije ime bilo “kolica torture”! Jašući na tome, čovjeka zabole rebra, dobije bol u stomaku i cijelo tijelo kao da je zdrobljeno. Nije bilo neubičajeno vidjeti konja i kolica prevrnuta na utrtom putu – skupa sa svojim putnicima! Međutim, nakon što postignete prvi cilj da nađete kolica, druga teškoća je bila da vozač nestane i ode da traga za drugim putnicima prije nego je spreman da vas odveze do Kadiana. Putevi su bili tako loši da i zdrava i jaka životinja, prije nego što je krenula da vuče kolica ovim putem, uskoro postane slaba i malaksala. Ove životinje su bile ponekad tako jadne da su se neki putnici sažalijevati na njih i radije išli pješke. Kišna sezona je iskušenja ovog puta učinila još gadnijim.’

Unutar samog Kadiana situacija nije bila mnogo bolja. Prema riječima hazreti Bhai Abdur-Rahmana r.a., gdje god pogledaš, bile su stare ruševine, grad je bio skoro napušten sa velom tuge svuda okolo, kao da je bio u žalosti. Tu su bile dvije pijace, ali samo po imenu, sa nekolicinom radnji koje su prodavale samo mali broj artikala slabog kvaliteta. Većinu potreba morali su podmiriti iz dva najbliža grada, Batale i Amritsra. Ovo je bio Kadian, kojem je Bog obećao da će ljudi koje je on pripremio kroz objavu dolaziti u ogromnom broju, izbliza i izdaleka!

Prvi od ovih posjetilaca bio je Pir Sirađudin Haq Nomani r.a., koji je sam bio dobro poznati duhovni vođa sa ogromnim brojem sljedbenika. On je posjetio Obećanog Mesiju 1882. godine nakon što je pročitao njegovu knjigu “Brahin-i-Ahmadija”. Čim je Pir Sirajudin Sahib sreo pisca ovog djela, bio je ispunjen užitkom, pošto je uvidio da je istinski vodič i spasilac islama. Poslije ovoga on je nebrojeno puta posjetio Kadian i konačno se tamo smjestio tako da može biti blizu svog blagoslovljenog učitelja. Njegovu posjetu Kadianu slijedili su drugi, koji su također dolazili nakon što su pročitali epohalno djelo, “Brahin-i-Ahmadija”. Munši Abdullah Sahib r.a. došao je iz Sanura u Patiala, Indija. Iza njega je slijedio Čaudhri Rustum Ali Khan r.a. iz Madara u Jullanharu,

Sayyed Nasir Šah Sahib iz Lahora i mnogi drugi. Tri gospodina iz Kapurthala su posjetili hazreti Mirzu Ghulam Ahmada a.s. 1886. godine, nakon što su pročitali njegovo učeno djelo. Jedan od njih, Munši Zafar Ahmad r.a., matičar u Visokom sudu u Kapurtali, kad je došao do kopije knjige “Brahin-i-Ahmadija” proučavao ju je i pročitao naglas svojim prijateljima, te uskoro postao revni štovalac pisca ove knjige. On i njegova dva prijatelja Munši Rure Khan i Munši Muhammed Khan, skupa su žudno tražili prvu priliku da posjete pisca ove knjige. Nakon njihovog susreta, tri prijatelja su bili tako očarani hazreti Ahmadom da su tražili da budu uvedeni u članstvo na njegovoj ruci, ali je on uljudno odbio govoreći da mu to nije bilo naređeno od Boga (to je došlo kasnije 1889.).

Slavni Maulana Maulvi Nurudin r.a. iz Bhera, kraljevski liječnik Maharadži iz Jammu i Kašmira, jedan od istaknutih učenjaka Indije, došao je u Kadian 1885. godine da vidi hazreti Mirzu Ghulam Ahmada a.s., nakon što je pročitao knjigu “Brahin-i-Ahmadija”. On je smjesta prepoznao hazreti Mirzu Sahiba kao Obećanog Reformatora ovog doba i postao njegov revni štovalac i najusrdniji pomagač. Kad se njihov prvi susret primakao kraju, hazreti Mirza Sahib je primijetio: *’Ja se nadam da ćeš se uskoro vratiti.’* Maulvi Nurudin Sahib je odgovorio da hoće.

Godine 1889. hazreti Mirza Ghulam Ahmad a.s. primio je Božiju objavu:

“Kad se odlučiš, osloni se na Allaha. I gradi lađu pod Našim očima, kako ti je naređeno Našom objavom. Zaista, oni koji su se tebi zakleli na odanost zakleli su se Allahu. Ruka Allahova je iznad tvoje ruke.”

U skladu sa ovom objavom, hazreti Mirza Ghulam Ahmad (a.s.) napisao je bilješku koja je naširoko bila objavljena. Ona počinje ovako: *’Meni je bilo naređeno da najavim da oni koji su tragači za istinom dadnu zavjet odanosti meni, tako da budu u stanju naći put istinskoj vjeri, istinskoj čistoći i ljubavi prema Bogu!’* Božijem pozivu za uvođenje u članstvo odgovorili su bez oklijevanja oni koji su u hazreti Mirzi Ghulam Ahmadu a.s. već

prepoznali Božije svjetlo i oni su se skupili oko njega da budu uvedeni u članstvo na njegovoj ruci. Prva svečanost uvođenja dogodila se u Ludhiani 23. marta 1889. godine. Hazreti Maulvi Nurudin r.a., kako je to bila njegova želja, postao je prva osoba koja je uvedena na njegovoj ruci. On je ponovo došao u Kadian 1894. godine i zastalno tamo ostao; nikada se nije vratio svom rodnom gradu Bhera.

Pitanje koje se prirodno rađa je: Zašto? Šta je to bilo u karakteru i ličnosti Obećanog Mesije a.s. što je inspirisalo tako duboka osjećanja ljubavi, poštovanja i predanosti u onima koji su postali njegovi učenici i njegovi sljedbenici da su oni bili spremni napustiti sve i doći i smjestiti se u Kadianu tako da mogu biti blizu svom poštovanom Vodiču?

Jednog od njegovih drugova, Munši Rure Khanu r.a. iz Kapurtale lično je upitao gospodin H.A. Waiter, koji je bio sekretar kršćanske organizacije 'Mladi muškarci'. On je upitao: 'Koliko dugo si ti u kontaktu sa Mirzom Sahibom, koji dokaz o njegovoj istinitosti je najviše tebi odgovarao i koja odlika njegovog karaktera te impresionirala više nego kod drugih?' Munši Sahib je vrlo jednostavno odgovorio: 'Ja sam znao Mirzu Sahiba još prije nego što je tvrdio da je Mesija. Ja nikada nisam vidio tako pobožno i svijetlo lice. Za mene je njegova svijetla pojava i privlačna ličnost sadržavala najveći dokaz njegove istinitosti. Mi uvijek žudimo da vidimo njegovo lice koje zrači.' Onda je, prisjećajući se ovih dana počeo da jeca, savladan emocijama. Gospodin Waiter je bio toliko impresioniran ovim jednostavnim događajem da je o tome govorio u svojoj knjizi i zamijetio: 'Mi možemo zvati Mirzu Sahiba opsjednutim, ali nikada ne možemo nekoga ko je ostavio tako dubok dojam na svoje učenike zvati varalicom.'

Hazreti Maulvi Abdul-Karim r.a. iz Sialkota, koji je bio znanstvenik i sjajan govornik, došao je dati zavjet odanosti 1889. godine i uskoro je napustio sve iza sebe i došao da živi u Kadianu, u bliskom društvu Obećanog Mesije a.s. i nerijetko je odbijao ponude za zaposlenje sa lijepom zaradom, jer bi ga to udaljilo od njegovog voljenog Učitelja. On je postao stalni i jedan od

najpredanijih drugova Obećanog Mesije a.s.. Kad je došao u Kadian, Obećani Mesija a.s. mu je dao mjesto u svojoj kući na trećem spratu, dok je Obećani Mesija a.s. stanovao na drugom spratu. Ovaj životni aranžman je omogućio hazreti Maulvi Abdul-Karimu r.a. da posmatra Obećanog Mesiju a.s. iz neposredne blizine i tako mu omogućio da tako uspješno predstavi ličnost Obećanog Mesije a.s. koji je u detalje pokazao mnoge aspekte njegovog karaktera i ličnosti. U jednom tako kratkom opisu on piše da je Obećani Mesija a.s. posjedovao takvu poniznost i blagost da je nemoguće postići njihov veći stepen i nastavlja dalje slikovito opisivati ovu tačku: 'Prije nekoliko godina u Ludhiani ja sam otišao spavati na kauču u jednoj od novoizgrađenih soba u kući hazreti Mirze Sahiba. Kako sam zaspao, on je hodao gore-dolje po sobi, ali kad sam se probudio, vidio sam ga da leži na podu blizu mog kauča. Videći ovo, brzo sam sjeo. Na to je on vrlo ljubazno pitao zašto sam sjeo. Ja sam rekao: *"Kako ja mogu nastaviti da spavam na kauču kad Vaše visočanstvo leži na podu? On se nasmijao i rekao: Ja sam bdio nad tobom. Djeca su pravila galamu i ja sam nastojao da ih spriječim, da te ne bi uznemirili na spavanju.'*

U džamiji Obećani Mesija a.s. ne bi zauzeo nikakvo istaknuto mjesto i kad bi ko novi došao, nije ga mogao razlikovati od drugih po bilo kakvim spolja prepoznatljivim oznakama. On bi uvijek sjedio na jednoj strani džamije, dok je hazreti Maulvi Abdul-Karim Sahib, koji je predvodio namaze, sjedio u centralnom mihrabu. Često bi se događalo da neko ko je novi, željan da sretne Obećanog Mesiju a.s., prvo ode ka hazreti Maulvi Abdul-Karimu r.a.. Ovakve greške su, međutim, bile brzo ispravljene bilo od strane same te osobe ili od strane drugih ljudi koji bi pokazali u pravcu Obećanog Mesije a.s..

Hazreti Maulvi Abdul-Karim (r.a.) dalje navodi: 'Svaki učenik Obećanog Mesije (a.s.) misli da mu je posebno omiljen i otvoreno mu kaže ono što misli. Ljudi bi mu iznosili svoju priču satima; on ih je i dalje slušao s punom pažnjom, bez obzira kako zamorno to možda bilo. Često se događalo da drugi članovi iz društva postanu toliko umorni od ove priče, ali nikakav pokret Obećanog

Mesije a.s. ne bi pokazivao bilo kakav osjećaj dosađivanja i ljutnje.

Osjećaj poštovanja Obećanog Mesije prema drugima i pogotovo prema njegovim drugovima dobro je ilustrovan slijedećim opažanjem hazreti Maulvi Abdul-Karima Sahiba r.a.. On navodi: "Obećani Mesija a.s. uvijek je upotrebljavao formu obraćanja koja izražava poštovanje kad bi pozivao svoje sljedbenike njihovim imenom ili kad im se obraćao, on bi ih s poštovanjem nazvao čak i kad su bili odsutni. Ja sam često slušao kad bi govorio sa svojom poštovanom suprugom, da je uvijek spominjao ime osobe s poštovanjem, baš kao što je činio kad bi osoba bila prisutna. Često je upotrebljavao formu 'moj brat hazreti Maulvi Sahib' ili 'moj brat i prijatelj od Boga, Maulvi Sahib'. Slično tome, u svom govoru on je uvijek koristio formu kao što je 'hazreti Maulvi Sahib kaže tako i tako."

Drugi od njegovih predanih učenika, Munši Zafar Ahmad r.a. iz Kapurthale opisao je slijedeći događaj, koji krasno otkriva stepen razumijevanja Obećanog Mesije prema osjećajima drugih. On navodi: "Jedanput je Obećani Mesija a.s. sjedio na krovu Mubarak-džamije u Kadianu, čekajući dolazak nekih gostiju s kojima je trebao jesti. Jedan vrlo siromašan ahmadi prijatelj, Mian Nizam Din Sahib iz Ludhaiane, koji je imao otrcanu odjeću, sjedio je nedaleko od njega. Za to vrijeme neki bogati, poštovani gosti su stigli i došli da sjednu blizu Obećanog Mesije a.s.. Da napravi mjesto za svakog od njih, Mian Nizam Din Sahib se morao pomaknuti podalje i tako se pomicao dok nije stigao do mjesta gdje su bile cipele. Kad je hrana bila donesena, Obećani Mesija a.s., koji je posmatrao cijelu scenu, uzeo je tanjir hrane i obratio mu se: 'Dođi, Mian Nizam Din ti i ja ćemo jesti zajedno unutra', misleći na svoju odaju uz džamiju. Radost Mian Sahiba nije imala granica, i oni koji su sjedili blizu Obećanog Mesije a.s., koji su gurali Mian Nizam Din Sahiba dalje, bili su dobro poštiđeni."

Hazreti Maulvi Abdul-Karim r.a. opisuje jedan događaj koji nam pruža slikovit opis naklonosti prema siromašnima. On navodi da je jedanput veliki broj seljanki (žena iz okoline) došao sa svojom bolesnom djecom i tražile su da im Obećani Mesija (a.s.) prepíše lijek za njih. Druge žene su im se također pridružile, sa

posudama u rukama, i željele su sirupe i lijekove za sebe ili svoju djecu. Obećani Mesija a.s. tog je dana morao hitno napisati važan članak. Dogodilo se tako da ja također tamo odem i zateknem ga kako tamo stoji, aktivan kao Evropljanin u svom poslu, spreman da služi ove ljude. Pet ili šest kutija ležalo je otvoreno pred njim i on je pripravljaio i izdavao razne lijekove pacijentima. To je trajalo oko tri sata. Kad je završio, ja sam mu rekao: “Moj Gospodine, ovo je vrlo tegoban posao i na ovaj način je mnogo vašeg vremena izgubljeno.” Na to je on s najvećom radošću mirno odgovorio: “Ovo je također bogougodan posao. To su siromašni ljudi i tamo nema dispanzera. Ja sam osigurao neke engleske i unani (grčke) lijekove koje sam dao ovim ljudima kad im zatreba. Ovo je uveliko hvale vrijedan posao i musliman ne treba zanemarivati takve stvari.”

Priroda dobrote Obećanog Mesije prema ljudima nije isključila čak ni protivnike. Šejh Jakub All-Irfani r.a. navodi da se jedanput Lala Šarampat, koji je pripadao Arya zajednici i bio je vrlo neprijateljski raspoložen prema Obećanom Mesiji a.s., ozbiljno razbolio od zloćudnog čira u stomaku, što ga je jako zabrinulo, tako da je izgubio nadu u život. Kad je Obećani Mesija a.s. saznao za njegovu bolest, često bi išao do njegovog skromnog boravišta da se raspita za njegovo zdravlje. Lala Šarampat je bio toliko zabrinut da je, kad ga je Obećani Mesija a.s. posjetio, ponizno moljakaio za njegove dove, uprkos svom neprijateljstvu prema islamu. Obećani Mesija a.s. uvijek je nastojao da ga utješi i molio je (Boga) za njega. Nastavio je da ga posjećuje i činio je dove za njega dok se nije potpuno oporavio.

Isto, na srdačan način, tretirao je i drugog Arya iz Kadiana po imenu Lala Malawa Mal, koji je u svojoj mladosti posjećivao Obećanog Mesiju a.s., iako je imao izuzetnu vjersku i javnu predrasudu. Nekoliko puta je Obećani Mesija a.s. tražio od njega da javno svjedoči o Božijim znakovima kojima je bio očevidac, ali je on uvijek izbjegao da to učini. Dogodilo se tako da je 1881. godine Malawa Mal počeo patiti od tuberkuloze i njegovo stanje je postalo beznadežno. U tom stanju on je došao Obećanom Mesiji a.s., opisao svoje bijedno stanje, gorko zajecao i ponizno ga molio

da čini dove za njegovo ozdravljenje. Ovo samo slikovito prikazuje kako je duboko Lala Malawa Mal bio impresioniran pobožnošću Obećanog Mesije. Obećani Mesija a.s. sažalio se na njega i revno molio za njegov oporavak. Njegovim molitvama je bilo udovoljeno i on je od Boga bio unaprijed obaviješten o oporavku Malawa Mala. Ubrzo nakon ovoga on se oporavio od svoje bolesti, koja se smatrala smrtnom u to vrijeme.

Popustljivost i dobrota Obećanog Mesije a.s. bile su kao topla zraka sunca koja je osvjetljavala sve što je dotakla. Njegov tretman prema djeci, njegov odnos prema posluzi u kući, prema prosjacima koji su tražili pomoć, njegov tretman običnih i jednostavnih ljudi, ukratko, svaki aspekt njegovog odnosa sa drugima nose znak osobe uistinu svjesne Božijeg prisustva.

Komentarišući izvanrednu velikodušnost i podnošljivost Obećanog Mesije a.s., hazreti Maulvi Karim r.a. citira slijedeći primjer. On kaže: "Ja sam vidio stotinu puta dok sam sjedio u njegovoj sobi na drugom spratu, sa zatvorenim vratima, kako je to bio njegov običaj, da je zauzet pisanjem knjige ili da je utonuo u meditiranje, a jedno od njegove djece jako zakuca na vrata govoreći: *'Aba, otvori vrata.'* On odmah ustaje i otvara vrata. Dijete uđe u sobu, pogleda unaokolo neko vrijeme i onda ode. Obećani Mesija a.s. ponovo zatvara vrata kao i obično. No, ne prođu ni dvije minute, a dijete je ponovo na vratima gurajući ih svom svojom snagom i plačući kao i prije: *'Aba, otvori vrata.'* Ponovo Obećani Mesija a.s. tiho ustaje i otvara vrata. Ovog puta, ponovo, dijete se povuče nakon što je samo provirilo u sobu jedanput ili dva puta. Ponovo, Obećani Mesija a.s. ustaje, bez bore na svom licu, zatvara vrata i ponovo se vrati svom poslu. Ali, ne prođe ni pet minuta, a dijete je ponovo na vratima, plačući iz sveg glasa: *'Aba, otvori vrata.'* Ponovo Obećani Mesija a.s. tiho ustaje i otvara vrata. On ne bi rekao ni riječi djetetu, kao naprimjer - zašto dolazi ili šta želi i kakvu svrhu ima da dolazi tako često i zašto ga uznemirava na ovaj način i smeta njegovom poslu. Jedanput, sjedeći u svojoj sobi na spratu, ja sam brojao koliko se puta dešavalo da dijete uđe - dvadeset puta, ali ni jedan jedini put Obećani Mesija a.s. nije izrekao ni jedne riječi prijekora."

Hazreti Maulvi Abdul-Karim (r.a.) kazuje: “Ja sam vidio Obećanog Mesiju a.s. kako piše o teškim temama i čak i u sastavljanju arapskog djela neuporedive jezičke elegancije usred ogromne buke i vike. Bezbrizna djeca i ljudi jednostavnog uma, najčešće ženske sluge prepirali su se svuda oko njega, vrišteći i zavijajući. Ali sve ovo njega nije ni najmanje uznemirilo i on nastavlja sa pisanjem kao da je sjedio na nekom osamljenom mjestu. Sva njegova velika djela, bez premca, na arapskom, perzijskom i urdu jeziku, bila su napisana u ovako bučnim sobama. Ja sam ga jedanput pitao kako je bio u stanju da misli i piše tako mirno usred takve galame. On se nasmijao i rekao: *’Ja ne marim za to šta se događa oko mene i zato nisam uznemiren.’*”

Hazreti Maulvi Abdul-Karim r.a. dalje navodi: “Slično je njegovo ponašanje bilo i prema ženskoj posluzi u kući. Jedna žena mu stalno dolazi i traži šta želi. On joj nikada ne kaže: *’O, jadna ženo, zašto me stalno uznemiravaš? Zašto ne uzmeš sve što hoćeš odjedanput?’* On dalje dodaje da posluga u kući kuha za sebe koju god hranu želi; oni imaju slobodne ruke kao da je kuća i sve u kući njihovo. Ako bi ikada zaboravile pripremiti hranu za Obećanog Mesiju a.s., nikada nisu bile prekorene. On ne bi učinio ni toliko da kaže blagim tonom: *’Zašto je to tako?’* Nepismena posluga je njegovu dobrotu uzvraćala ljubavlju, naklonošću i odanošću. Jedanput, u toploj ljetnoj sezoni, poslije akšam-namaza, Obećani Mesija a.s. jako se razbolio. Ljudi su ga dvorili svuda okolo. Kad je Pira, jedan od članova posluge, čuo za njegovu iznenadnu bolest, došao je k njemu trčeći, stope su mu bile prekrivene blatom i on je žurio pravo k njemu. Neko je pokušao da ga zaustavi, ali je Obećani Mesija a.s. rekao: *’Nemojte ga zaustavljati. Šta on zna o tome gdje ne treba da gazi blatnjavim stopama? On je došao s ljubavlju – pustite ga da dođe.’*”

Drugi događaj je naveo hazreti Munši Zafara Ahmad r.a. iz Kapurthale, slikovito prikazujući poniznost Obećanog Mesije a.s. u ophođenju prema drugim ljudima, bez obzira ko ili šta su bili. On navodi da se jedanput Obećani Mesija a.s. vraćao iz Aksadžamije u Kadianu kad ga je Miraan Bakhš, čovjek jednostavnog i zbunjenog uma, koji je patio od priviđenja (halucinacija), glasno

i grubo pozvao govoreći: 'O, *Ghulam Ahmad*.' Obećani Mesija a.s. zastao je i učtivo odgovorio: 'Da!' (Tako je bio visok moral hazreta). Miraan je ponekad imao halucinacije da je kralj i da ljudi treba da izmire svoje račune s njim. Obraćajući se Obećanom Mesiji a.s., on je rekao: '*Slušaj, ti treba da nazoveš selam*.' Obećani Mesija a.s. je rekao: '*Assalamo aleikum*.' Miraan je onda rekao: '*Ti treba da izmiriš svoj račun*.' Obećani Mesija a.s. uzeo je kovanicu iz svog džepa i dao mu, što je jako zadovoljilo Mianana i on je otišao pjevajući. (Zabilježeno je da je hazreti Munši Sahib ovaj događaj navodio i nekontrolisano jecao u sjećanju na predivni karakter svog uzvišenog Učitelja).

Ophođenja Obećanog Mesije a.s. prema njegovoj vlastitoj porodici bili su krasni primjeri nježnosti i dobrote. Oni koji su imali priliku izbliza posmatrati njegove odnose s njegovom porodicom svjedoci su činjenice da je on posjedovao veličanstven moral u ovom pogledu. Često se čulo da je ženska posluga u kući primijetila da on 'odobrava želje svoje žene', što je bila neuobičajena praksa, koja se nije mogla opaziti u drugim kućama. Obećani Mesija a.s. lično je naredio: '*Meni izgleda vrlo sramno da se mi kao muškarci svađamo sa ženama... mi treba da žene tretiramo sa popustljivošću, nježnošću i dobrotom*.' Hazreti Maulvi Abdul-Karim r.a. navodi u vezi sa plemenitom suprugom hazreti Mirze Ghulam Ahmada a.s.: '*Njegova poštovana supruga je ušla u njegov bai'at (zavjet odanosti) kao i drugi učenici i iskreno mu vjeruje da je poslanik od Boga... U svakoj stvari ona njemu vjeruje da je istinit i dostojan povjerenja, kao najveći od njegovih učenika*.'

Obećani Mesija a.s. bio je veliki protivnik batinjanja i galame na djecu. Slijedeći navod je ponovo od hazreti Maulvi Abdul-Karima r.a.: '*Nije važno koliko su nemirni i nevaljali, i koliko god zahtjevni možda bili i koliko god možda insistirali da dobiju ono što se ne može dobiti, on ih nikada nije tukao ili ružio, niti pokazivao bilo kakav znak ljutnje*.' Hazreti Maulvi Abdul-Karim r.a. dalje kaže: '*Često sam gledao kako ga ništa toliko ne ljuti (ili ne uznemirava) nego kad čuje da je neko tukao svoje dijete. Jedan gospodin ovdje je jedan dan istukao svoju djecu, iz navike. To je*

uveliko ganulo Obećanog Mesiju a.s., koji ga je pozvao i održao mu vrlo dirljivo predavanje.'

On je vodio brigu o podizanju svoje djece kroz molitve i kroz svoj vlastiti primjer. Jedanput u zimskoj sezoni Mian Mahmud, koji je tada bio tek dijete, stavio je komad kamena u džep mantila hazreti Mirze Sahiba tako da bi ga, kad god bi legao na stranu, to žuljalo. On je spomenuo svom slugi da odnedavno osjeća neki bol u rebrima. U nastojanju da to pregleda, sluga je prošao svojom rukom preko tog dijela, otkrio komad cigle i izvadio ga. Obećani Mesija (a.s.) nasmijao se i rekao: *'Ja se sad sjećam, Mahmud je ovo stavio u moj džep i tražio od mene da to ne vadim, jer će se možda kasnije igrati s tim.'* Hazreti Mirza Sahib je tražio da se to vrati tamo, da Mahmud, kad bude želio, to može uzeti natrag.

Ja sam često gledao njegovu i drugu djecu kako sjede na istom kauču s njim, tiskajući ga da se pomiče do kraja kauča, i recituju mu o svojim dječijim pričama – bajke o žabama, vranama i vrapcima. On ih sluša sa očitim užitkom, kao da su mu recitovali neke strofe iz mističnih poema Maulana Rumija.

Drugu priliku sličnu ovome naveo je dr. Mir Muhammed Ismail Sahib r.a., a koji je zabilježio hazreti Mirza Bashir Ahmad r.a., jedan od sinova Obećanog Mesije a.s.. On piše, po onom što je Mir Muhammed Sahib prenio (u toku svog boravka u Ludhiani): *"Kad je Obećani Mesija a.s. objavio svoju tvrdnju da je Mesija, ja sam bio malo dijete u trećoj godini škole. Jedan dan kad sam otišao u školu, neki dječaci su mi rekli da je Mirza Sahib iz Kadiana koji živi u vašoj kući, tvrdio da je Isa a.s. umro i da je on očekivani Mesija. Dr. Mian Sahib je rekao da je on govorio u potporu njihovog argumenta. Kako je moguće da je Isa a.s. živ i doći će dolje s neba? Bilo kako bilo, kad sam došao kući hazreti Sahib je sjedio. Ja sam mu se obratio i rekao mu kako sam čuo da vi kažete da ste Mesija. Dr. Sahib kaže da je, kad je ovo čuo, Obećani Mesija a.s. nijemo ustao i otišao do ormara u sobi i iznio kopiju knjižice Fateh Islam ("Pobjeda islama", koja je bila njegov posljednji rad) i dao mi je i rekao: 'Pročitaj ovo.' Dr. Sahib je dodao da je ovo, također, bio dokaz istinitosti Obećanog Mesije a.s., jer je vrlo ozbiljno shvatio*

nevino pitanje malog djeteta kad je mogao da mu kaže bilo šta da odvrati njegov um.”

Bilo je mnogih koji su hrlili da okruže Obećanog Mesiju a.s. i koji su željeli da mu postanu bliži. Među njima su bili prosti i krotki, ali također i otmjeni, učeni, prinčevi i navabi (položaj princa). Oni su dolazili izbliza i izdaleka. Što je još važnije, oni su dolazili uprkos oštroj opoziciji onima koji nisu bili u stanju da vide svjetlo istine. Događaj koji je bio uzrok tome da hazreti Ghulam Nabi Sahib r.a. prihvati Obećanog Mesiju a.s. je uvjerljivo svjedočenje o čvrstini onih koji su napustili svoj položaj kad su jednom ugledali ljepotu istine Obećanog Mesije a.s.. Oni su umjesto navedenoga postali njegovi revni poštovaoci, ne brinući se nimalo za one koji su ostali njegovi neprijatelji.

To je bilo 1891. godine u Kadianu, kad je hazreti Mirza Ghulam Ahmad a.s. primio ponovljene objave da je Isa a.s. iz Nazareta, u čiji su drugi dolazak vjerovali i muslimani i kršćani, umro prirodnom smrću i da je ono što se mislilo njegovim drugim dolaskom bilo da će doći osoba u duhu Isaa i da je on lično bio ta osoba, Obećani Mesija a.s.. Kad je primio ponovljene objave koje su mu naređivale da ovu činjenicu objavi, on nije imao izbora nego da uradi kako mu je naređeno. Otišao je za Ludhianu i tamo izdao saopćenje obznanjujući svoju tvrdnju. Tek što je ovo najavljeno, bila je podignuta bura opozicije bez presedana.

Maulvi Ghulam Nabi bio je vrlo utjecajan učenjak i imao je veliki broj sljedbenika među muslimanima, koje je oduševio svojim učenim znanjem o Časnom Kur'anu i hadisima. U toku ovog perioda, kad je Obećani Mesija a.s. boravio u Ludhiani, Maulvi Ghulam Nabi je dovodio skupinu ljudi sa sobom da razapnu šator s vanjske strane boravišta Obećanog Mesije a.s., gdje su nastavljali bacati otrov protiv njega. Mjesto boravišta Obećanog Mesije a.s. u Ludhiani bilo je takvo da nije bilo nikakvog prolaza iz muških soba prema ženskim i Obećani Mesija a.s. morao je prići muškoj strani svana. Desilo se da je jedan dan, pošto je Obećani Mesija a.s. išao svojim putem prema muškoj sobi za primanje, Munši Ghulam Nabi letimično ugledao njegovo lice i ovo ga je potpuno nadvladalo. Prije toga on je bio zaokupljen

održavanjem svojih uobičajenih govora koji su poticali neprijateljstvo javnosti protiv Obećanog Mesije a.s.. Nakon što je vidio svijetlo lice Obećanog Mesije a.s., on je požurio prema njemu i Obećani Mesija a.s. je, videći ga da prilazi, ispružio svoju ruku nudeći mu pozdrav mira (nazvao mu selam). Maulvi Sahib je uzvratio pozdrav, zadržao njegovu ruku i pratio ga dok nije ušao unutra. Kad je ušao, Maulvi Sahib ne samo da je sjeo blizu obećanog Mesije a.s. nego je također počeo da iskazuje svoju ljubav i divljenje prema njemu.

Budući da je bio učenjak, prirodno je postavio mnoga relevantna pitanja koja su se odnosila na tvrdnju Obećanog Mesije a.s. o smrti Isaa a.s. i o njegovom vlastitom opunomoćenju. Obećani Mesija a.s. odgovorio je navodeći riječi iz Časnog Kur'an, na što je Maulvi Sahib rekao: *'Sigurno je Časni Kur'an s tobom.'* Obećani Mesija a.s. odgovorio je da ako je Časni Kur'an bio na njegovoj strani, na čijoj je onda strani bio Maulvi Sahib? Na ovo je on bez oklijevanja odgovorio da pristaje uz Obećanog Mesiju a.s., i potom je želio dati zavjet pristupanja. Od tada je hazreti Maulvi Ghulam Nabi Sahib potpuno utonuo u ljubav prema Obećanom Mesiji a.s., često posjećujući Kadian, ne želeći nikada napustiti njegovu stranu.

U svojoj knjizi "Arba'een", Obećani Mesija a.s. tvrdi: *'Ja želim dati na znanje svim muslimanima, kršćanima, hindusima i arya da nemam neprijatelja u svijetu. Ja volim ljude nježno, kao što srčana majka voli svoju djecu, ne, još više. Ja sam neprijatelj samo lažnih vjerovanja i doktrina koje potkopavaju istinu.'*

Ljepota istine Obećanog Mesije a.s. privukla je ljude ne samo među muslimanima, nego i među drugim vjerama i vjerovanjima. Hazreti Bhai Abdur-Rahman r.a., naprimjer, pridružio se okrilju predanih sljedbenika Obećanog Mesije a.s. kao mlad dječak od šesnaest godina. On je pripadao imućnoj hindu porodici. No, nakon što je pročitao neka od pisanja Obećanog Mesije a.s., on je došao da ga vidi u Kadian 1895. godine i postao musliman. Priča o njegovoj ustrajnosti, odanosti i dubokoj predanosti Obećanom Mesiji a.s. krajnje je nadahnjujuća. Također, i hazreti Bhai Abdur-Rahman r.a. posvojio je vjeru islam, napuštajući sikh-

vjerovanja s kojima je odrastao, i uzeo zavjet odanosti na ruci Obećanog Mesije a.s. 1894. godine; tu su bili još mnogi drugi. Čak i škrto znanje o društvenoj i lokalnoj historiji Indije iz tog perioda pokazat će da su takva preobraćenja u islam bila znak ogromne hrabrosti i jačine. To je bio postupak ravan pozivu na smrt! Etnička podijeljenost indijskog društva između hindu, muslimana i sikha bila je tako duboka da je cijelo društvo bilo obojeno time. Zato, kad su ljudi iz hindu i sikh odgoja (i obrazovanja) napustili svoja vjerovanja i prihvatili islam na rukama Obećanog Mesije a.s., to je dalo maha oluji reakcija protiv njih od njihovih vlastitih familija, koje su nastojale ponovno vratiti svoje potomke bilo kojim sredstvima, poštenim ili nepoštenim. Privlačnost istine i dobrota Obećanog Mesije a.s., međutim, bila je takva da se nisu, kad su jednom novi preobraćenici poduzeli prvi, hrabri korak prema Obećanom Mesiji a.s., osvrtni u prošlost!

Profesor Raig, glasoviti engleski astronom svog vremena, došao je da vidi Obećanog Mesiju a.s. 12. maja 1908. godine. On je postavio mnoga pitanja na koja je Obećani Mesija a.s. dao poučan odgovor. Profesor je oputovao 18. maja 1908. godine, želeći održati dalja sjedenja. Neki od razgovora profesora sa Obećanim Mesijom a.s. bili su zabilježeni i sačuvani. Poslije ovog susreta sa Obećanim Mesijom a.s. profesor Raig je primio islam i ostao musliman do kraja.

U Kadian je, također, 1902. godine došao otmjen i pobožan učenjak iz kraljevske palače kralja Afganistana. Ova pobožna osoba bio je Shahibzada Abdul-Latif iz Khosta, iz Afganistana. On je lično bio slavan učenjak, priznat kao najugledniji teolog u Afganistanu, sa ogromnim brojem sljedbenika. Bio je veoma poštovan, čak i od kralja koji ga je postavio za dvorskog učenjaka. Sahibzada Abdul-Latifu nije manjkalo materijalnog imetka. Njegovo imanje se protezalo na stotine hiljada jutara u provinciji Khost, kao i drugo prilično veliko imanje u Bannu, na pograničnoj zemlji.

Godine 1883. on je bio određen za člana kraljevskog opunomoćenika, postavljen da pregovara o uvjetima sa Britancima i dvjema grupama koje su logorovale blizu granice u

Parachanaru. Među engleskom grupom bio je stenograf iz Pešavara, koji je bio sljedbenik Obećanog Mesije a.s.. On je bio Čun Baadšah, i videći u Sahibzadi Sahibu pobožnu i učenu osobu, hrabro mu je poklonio knjigu Obećanog Mesije a.s. - "A'ina Kamalat-e-Islam". Sahibzada Sahib je cijelu noć proveo s tom knjigom i do jutra se uvjerio da je osoba predskazana od Časnog Poslanika a.s. islama, kao Mesija i Mehdi, bio bez sumnje pisac ove knjige.

Jedan od njegovih najbližih učenika, Sayyed Abdus Sattar Sahib iznio je da je Sahibzada Sahib pročitao ovu knjigu pred njima i proglasio da je ovo taj Mehdi koji je trebao doći. Ostalo je historija! To je priča o shvatanju i priznavanju istine, snage ljubavi Sahibzade Abdul-Latifa r.a. za svog voljenog Učitelja, Obećanog Mesiju i Mehdija – ljubav za koju je platio svojim životom. On, međutim, nije bio prvi šehid među sljedbenicima Obećanog Mesije a.s..

Prije nego je lično posjetio Kadian, Sahibzada Abdul-Latif poslao je jednog od svojih povjerljivih učenika, Maulvi Abdur-Rahmana u Kadian da posmatra Obećanog Mesiju a.s. i njegove aktivnosti i da pošalje natrag dnevnik svojih opažanja. Po svom povratnom putovanju u Kabul, on je za svog gazdu donio razne knjige Obećanog Mesije. U 1901. godini, po jednom takvom povratku iz Kadiana u Afganistan, on je sa sobom imao neku literaturu Obećanog Mesije a.s. uključujući njegove proglose o džihadu. Ovo je bilo preneseno kralju koji je izdao naredbe za njegovo hapšenje i on je poslije toga bio ubijen u zatvoru, bio je zadavljen odjećom. On je tako postao prvi šehid među sljedbenicima Obećanog Mesije a.s..

Zabilješke, međutim, ne pokazuju da je Sahibzada bio ispitivan zbog ovog događaja, ali je nastavio slati druge bliske i povjerljive učenike u Kadian sa istom misijom. Konačno, 1902. godine odlučio je da lično sretne Obećanog Mesiju. Kad je stigao u Kadian i vidio svijetlo i pobožno lice Obećanog Mesije a.s., to je bila kao neka ljubav na prvi pogled. Nije nimalo oklijevao da prihvati hazreti Mirzu Ghulam Ahmada a.s. kao Obećanog Mesiju i uzeo

je zavjet odanosti na njegovoj ruci. Ostao je u društvu Obećanog Mesije a.s. nekoliko mjeseci i rastao se od njega vrlo nevoljno.

Po svom povratku u Afganistan, kralj i hodže od njega su tražili da porekne svoje prihvatanje Obećanog Mesije a.s.. On je odbio i priznao tvrdnje hazreti Mirze Ghulam Ahmada da je obećani Mesija i Mehdi, i kao rezultat toga, kralj Afganistana je, s pristankom kraljevskih hodža, naredio njegovo zatvaranje do pogubljenja. Dana 14. jula 1903. kralj je naredio da se njegovo okovano tijelo vuče niz ulice Kabula, konopcem provučenim kroz njegov nos – i da tako bude odvučen do mjesta pogubljenja. Ljudi su se u gomilama sakupljali na ulicama, ismijavajući se i rugajući. Na mjestu njegovog pogubljenja on je bio dopola zakopan u zemlju i prvi kamen je bacio poglavica Kadije (sudac), iza kojeg je slijedio kralj lično, i onda je slijedila kiša kamenja – (O ljudska okrutnosti! Zar ne znaš za granice?). Njegovo su tijelo, zakopano pod hrpom kamenja, kasnije tajno pokopali njegovi učenici... Tako se završio život Sahibzade Abdul-Latifa, ubijenog na putu ljubavi, na Božijem putu, koji je bio vjeran do smrti.

Komentarišući ovaj događaj, Obećani Mesija a.s. je napisao: *"Prije ove tragedije također se dogodilo ubojstvo Mian Abdul-Rahmana, jednog od mojih sljedbenika, na što je Bog šutio, ali On neće prijeći preko ove nečovječnosti i osvjedočit ćete se u strašne posljedice ovog događaja. Izvijesteno je bilo da je poslije ubijanja šehida hiljadama kamenica izbila kolera u Kabulu i ogroman je broj ljudi, uključujući istaknute ljude i uglednike države i broj amirove rodbine nestao. Ali to nije sve. Ovo je bilo krajnje nemilosrdno ubojstvo, kojem nema premca. Jao, kakva žalost! Šta je ovaj neznalica amir uradio? On je zvjerski ubio tako jedinstvenog, nevinog i bogobožnog čovjeka i osigurao svoje uništenje. O, zemljo Kabula! Ti si svjedok podlog kriminala počinjenog na tvom tlu. O, bijedna zemljo! Ti si u Allahovim očima osuđena, jer si poprište ovog najužasnijeg kriminala."*

Naši čitaoci mogu za sebe procijeniti valjanost ove predskazivačke izjave.

Priča o ljubavi i odanosti drugova Obećanog Mesije a.s. živo je svjedočenje o činjenici da posmatrač mora, kad ljepota istinitosti

i dobrote osobe istinski privlači, slijediti isti put dobrote. Ovo je, sigurno, daleko snažnija izjava priznanja i prihvatanja nego što bilo koja druga verbalna izjava može ikada biti. Ta privlačnost je u tome što od Boga nadahnutog Upućivača čini 'prozorom' kroz koji duša može ugledati (spaziti) krajnju ljepotu, ljepotu istine, ljepotu Božiju. Hazreti Mirza Ghulam Ahmad iz Kadiana, Obećani Mesija i Mehdi, koračajući stopama svog vlastitog Učitelja, Časnog Poslanika islama s.a.v.s., osposobio je mnoge koji su ga slijedili da spoznaju Boga. On je dao sposobnost ljudima da postiču istinsku svrhu života, imenom, da 'prozor njegovog srca bude otvoren prema Bogu'.

Navodi:

1. "Hazreti Ahmad" od hazerti Mirze Baširudina Mahmuda Ahmada. Izdanje 1916.;
2. "Tadhkira", 1969., (str. 43-50);
3. "Ashab-e-Ahmad" od Malika Salahudina M.A. (tom 9).

KRATKI OPIS ŽIVOTA OBEĆANOG MESIJE A.S.

BRIEF DESCRIPTION OF THE LIFE OF PROMISED MESSIAH A.S.

(BOSNIAN)

Ljubav svakome, mržnja nikome!